

END

TYPO

GRAFICKÝ

ŠUM

Skreslenie informácie spôsobené nedodržiavaním typografických pravidiel. Vizuálne zobrazenie ako nesprávne typografické postupy ovplyvňujú čitateľnosť textu a jeho pochopenie.

- prehustená stránka
- nedostatok bieleho priestoru
- zlé písanie znakov (napr.: -, -, —)
- chaotické zarovnanie odstavcov
- chybná veľkosť písma
- rieky v texte
- vdovy, siroty
- atď.

TYPO

TYPO ŠUM

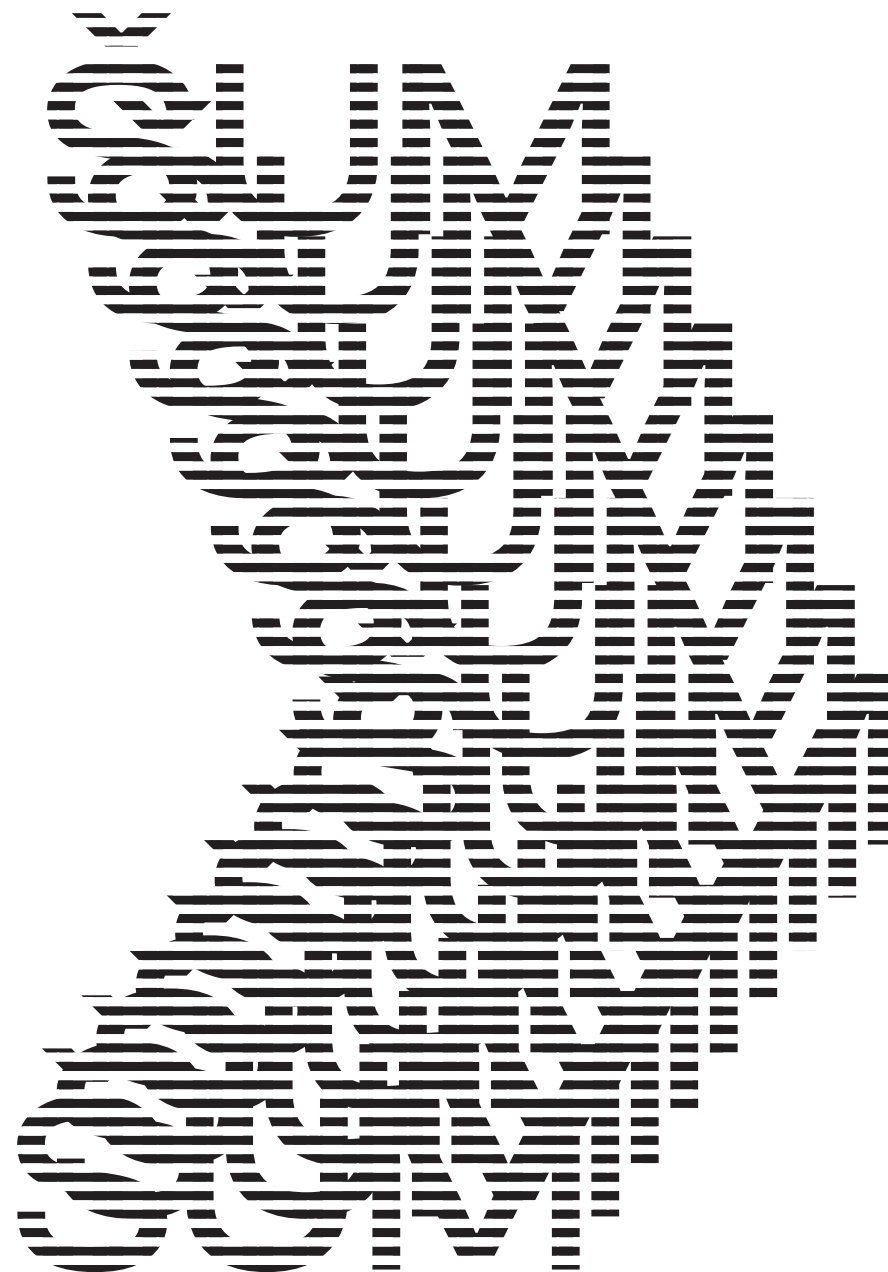
TYPO ŠUM

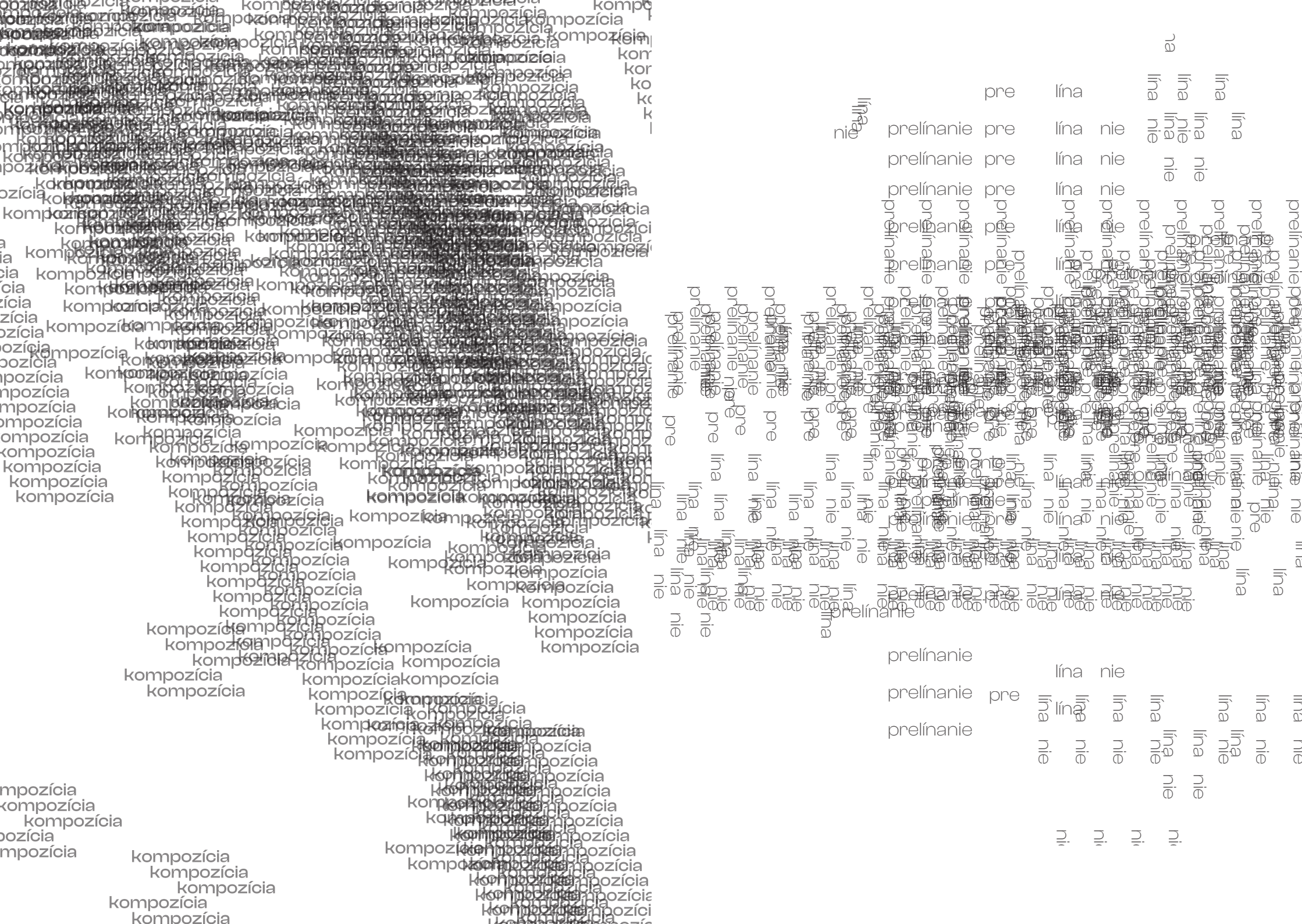
TYPO ŠUM

TYPO ŠUM

TYPO ŠUM

ŠUM

Keď je text priveľmi hutný, bez dostatočných medzier, člene-
nia a vizuálnych opôr, čitateľ sa
v ňom ľahko stratí a jeho pozor-
nosť rýchlo klesá.

Treba mys-
lieť aj na šírku
stĺpcov. Príliš
dlhé riadky
spomaľujú čí-
tanie a vedú

Dodržiavaním
týchto typo-
grafických
princípov sa dá
ľahko predísť

Dôležitá je aj práca s odsekmi.
Každý odsek by mal obsahovať
jednu myšlienku a mať zrozumi-
teľnú dĺžku; príliš dlhé bloky
textu pôsobia monotónne, zprí-
tiaľ čo extrémne krátke môžu

strata riad-
ka, zatiaľ čo
veľmi krátke
riadky pôso-
bia monotónne
a čitateľovi

presýteniu
textu. Správne
usporiadaný,
vzdušný a vizu-
álne vyvážený
text pôsobí
profesionálne

narúšiť plynulosť čítania. Vhodne
ná hierarchia nadpisov pomáha
nadpisov pomáha čitateľovi
orientácii a je obsahom logické

príliš dlhé
riadky pôso-
bia monotónne
a čitateľovi
umožňuje
sústrediť sa na
obsah bez zby-
točnej námahy.

profesionálne
a čitateľovi
umožňuje
sústrediť sa na
obsah bez zby-
točnej námahy.

Jedným z najčastejších problémov je nedo-
statok bieleho miesta. Príliš hustý
textu nie je zbytočný – je to
kľúčový prvok, ktorý dáva čitateľovi
chovať pohľadom. Ak sú riadky

príliš dlhé
riadky pôso-
bia monotónne
a čitateľovi
umožňuje
sústrediť sa na
obsah bez zby-
točnej námahy.

Text by mal
byť dostatočne
tmavý na
svetlom pozadí,
aby bol dobre
čitateľný.

blízko seba alebo oddelené príliš
vzniká dojem vizuálneho chaosu.
Medzi základné pravidlá patrí
používanie primeranej dĺžky
riadkov – ideálne 50 až 75 zna-
kov na jeden riadok, čo zabez-
pečuje pohodlné sledovanie
textu bez únavy očí. Rovnako
dôležité sú vhodne zvolené
riadkovanie a medzery medzi
odsekmi, ktoré umožňujú textu
„dýchať“ a vytvárať pauzy.

príliš dlhé
riadky pôso-
bia monotónne
a čitateľovi
umožňuje
sústrediť sa na
obsah bez zby-
točnej námahy.

Text by mal
byť dostatočne
tmavý na
svetlom pozadí,
aby bol dobre
čitateľný.

Cieľom je, aby text pôsobil ľah-
ko, prehľadne a bol príjemný na
čítanie. Dobrá typografia nie je
len estetikou – je to nástroj, kto-
rý pomáha čitateľovi pochopiť
obsah bez zbytočného úsilia. A
práve vďaka nej sa dá presýte-
niu textu účinne vyhnúť.

príliš dlhé
riadky pôso-
bia monotónne
a čitateľovi
umožňuje
sústrediť sa na
obsah bez zby-
točnej námahy.

Text by mal
byť dostatočne
tmavý na
svetlom pozadí,
aby bol dobre
čitateľný.

BIELY PRIESTOR

RIEKY

V TEXTE

Dôsledkom priveľkých alebo nekonzistentných medzier sú tzv. tečúce rieky – vertikálne alebo diagonálne prúdy bieleho priestoru, ktoré vznikajú spájaním medzier medzi slovami v niekoľkých po sebe idúcich riadkoch. Oko má prirodzenú tendenciu sledovať výrazné tvary a

Tomuto javu sa dá predchádzať najmä

Pomáha aj zátvorkách, ako aj ktoré umožňujú výška písma takisto medzery: čím je väčšia, tým sú dutiny písmen širšie a medzery medzi slovami musia byť mierne väčšie, aby ostali dobre čitateľné.

kontrasty; ak v texte vzniknú tieto „kanály“ bielej, čitateľovo oko sa odkláňa z riadku a stráca plynulosť čítania. Text tak pôsobí neusporiadane a znižuje sa jeho zrozumiteľnosť.

tesnejšou sadzbou, kontrolou medzislovných medzier a udržiavaním dostatočného kontrastu medzi riadkom textu a medziriadkovou medzerou. jemná úprava medzier pri verzálkach či využívanie tvarov niektorých minusiek (v, w, y), nepatrné stiahnutie okolitého priestoru. Stredná ovplyvňuje veľkosť potrebnej medzislovnej

S množstvom interpunkcie, iniciál, kurzívy je obzvlášť dôležité číslíc či udržať

jednotný rytmus a nenápadné začlenenie prvkov do sadzby. Kľúčom dobrej typografii je stabilný a plynulý pohyb oka po riadku – a

práve jedným z nástrojov, ako dosiahnuť a zabrániť tečúcim riekam. kontrola medzier je najdôležitejších tento

Spojovník-pomlčka— —

Spojovník (-)

Spájanie slov, ktoré tvoria tesný celok.

Príklad: Česko-Slovensko, matka-dcéra.

Medzery: Píše sa vždy bez medzier.

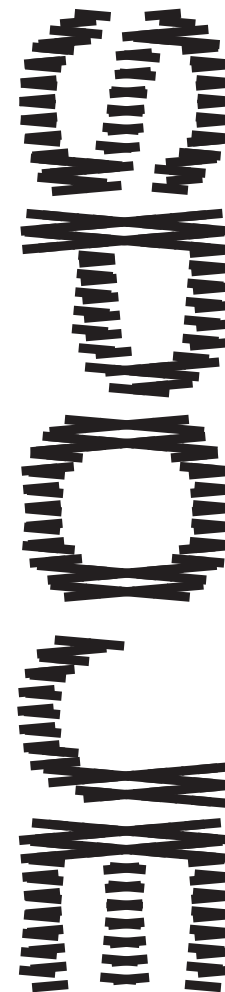
Pomlčka (—)

Vyjadrenie rozsahu alebo spojenia („od-do“, „odkiaľ-kam“, „versus“): napr. 1985–1989, Praha–Plzeň.

Oddelenie vsuvky alebo prístavku v texte (namiesto čiarky).

Signál prestávky v reči.

Medzery: Spravidla sa oddeľuje medzerami z oboch strán, napr. Praha – Karlovy Vary. Výnimka: Pri jednoslovných názvoch sa pomlčka píše bez medzier: Praha–Plzeň.

Sirota – vdova

Siroty a vdovy sú problémy pri sadzbe textu, ktoré môžu narušiť čitateľnosť.

Sirota je posledný riadok predchádzajúceho odstavca na začiatku novej strany alebo

stĺpca

teda vznikne, ak prvý riadok nového odstavca zabudneme na konci stĺpca alebo stránky.

Vdova je opakom siroty.

